

DECIZIE

18 aprilie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Valeriu Doagă
Nina Vascan
Tamara Chișca-Doneva

examinând recursul declarat de către Societatea cu Răspundere Limitată „Astal-Com”, reprezentată de avocatul Gorlenco Oleg,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea pe Acțiuni „Fertilitatea-Chișinău” împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Astal-Com” cu privire la încasarea datoriei,

împotriva încheierii Curții de Apel Cahul din 25 ianuarie 2018, prin care a fost respinsă cererea Societății cu Răspundere Limitată „Astal-Com”, reprezentată de avocatul Gorlenco Oleg cu privire la repunerea apelului în termen și a fost restituit apelul, ca fiind depus tardiv,

c o n s t a t ă :

La 19 februarie 2015 SA „Fertilitatea-Chișinău” a depus cerere de chemare în judecată împotriva SRL „Astal-Com” cu privire la încasarea datoriei.

În motivarea acțiunii a indicat că prin contractul de vânzare-cumpărare nr. 135 din 6 mai 2014, reclamantul a comercializat pârâtei produse agrochimice în sumă totală de 155 110,85 de lei, fapt ce se confirmă prin facturile fiscale nr. DV4271896 din 7 mai 2004 și nr. DV4272436 din 23 iunie 2014.

A invocat că potrivit pct. 2.3.1, 2.3.2 a contractului de vânzare-cumpărare nr. 135 din 6 mai 2014, pârâta era obligat să achite costul produselor agrochimice până la 1 octombrie 2014.

A susținut că pârâta nu și-a onorat obligațiunile contractuale față de reclamant, motiv din care a înaintat acestuia reclamația nr. 01-18/15 cu privire la achitarea benevolă a datoriei, penalității de întârziere în mărime de 0,2 % zilnic din datoria neachitată și dobânda de întârziere calculată conform prevederilor art. 585, 619 Cod civil.

A comunicat că pârâta nu a răspuns la reclamația expediată și până la momentul de față nu a achitat datoria.

A solicitat încasarea din contul SRL „Astal-Com” în beneficiul SA „Fertilitatea-Chișinău” a datoriei în sumă de 155 110,85 de lei, penalității calculate pentru perioada 1 octombrie 2011 – 12 februarie 2015 – în total pentru 135 de zile, în sumă de 202 440,30 de lei.

Prin hotărârea Judecătoriei Cahul din 16 aprilie 2015 a fost admisă acțiunea. S-a încasat de la SRL „Astal-Com” în beneficiul SA „Fertilitatea-Chișinău” suma de 202 440,30 de lei cu titlu de datorie și suma de 6 318 lei cu titlu de cheltuieli de judecată.

La 22 noiembrie 2017 SRL „Astal-Com”, reprezentată de avocatul Gorlenco Oleg a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând repunerea în termen a apelului, admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanțe cu remiterea cauzei la rejudecare (f. d. 42).

La 12 decembrie 2017 SRL „Astal-Com”, reprezentată de avocatul Gorlenco Oleg a depus apelul motivat, solicitând repunerea în termen a apelului și restituirea cauzei în instanța de fond pentru redactarea hotărârii integrale (f. d. 52).

Prin încheierea Curții de Apel Cahul din 25 ianuarie 2018 a fost respinsă cererea SRL „Astal-Com”, reprezentată de avocatul Gorlenco Oleg cu privire la repunerea în termen a apelului și a fost restituit apelul declarat de SRL „Astal-Com”, reprezentată de avocatul Gorlenco Oleg împotriva hotărârii Judecătoriei Cahul din 16 aprilie 2015, ca fiind depus în afara termenului legal (f. d. 67-72).

La 23 februarie 2018 SRL „Astal-Com”, reprezentată de avocatul Gorlenco Oleg a declarat recurs împotriva încheierii instanței de apel din 25 ianuarie 2018, solicitând admiterea recursului, casarea integrală a încheierii contestate cu emiterea unei decizii de admitere a solicitării de repunere în termen a apelului (f. d. 76 - 77).

În motivarea recursului a invocat dezacordul cu încheierea instanței de apel, considerând-o neîntemeiată și fiind pasibilă de casare.

A indicat că la 29 aprilie 2014 între Barda Svetlana, în calitate de cedent, și Hușanu Ion, în calitate de cesionar, a fost încheiat contractul de cesiune prin care Barda Svetlana a transmis gratuit lui Hușanu Ion 100 % partea socială care îi aparținea din capitalul social a SRL „Astal-Com”.

A susținut că în urma încheierii contractului de cesiune, Barda Svetlana, considerând că nu are nici o tangență cu SRL „Astal-Com” a părăsit teritoriul Republicii Moldova.

Mai mult că, potrivit certificatului eliberat de BC „Moldova-Agroindbank” SA, contul bancar a SRL „Astal-Com” a fost închis încă la 2 octombrie 2013.

A evidențiat că la materialele cauzei nu există nici o dovadă referitor la faptul că Barda Svetlana a fost informată despre examinarea cauzei în instanța de fond și nu există nici o citație recepționată de către aceasta.

A menționat că dispozitivul hotărârii Judecătoriei Cahul din 16 aprilie 2015 nu a parvenit la adresa SRL „Astal-Com”, mun. Cahul, str. V. Stroescu 39 B, iar despre hotărârea emisă a aflat Barda Svetlana abia la 20 noiembrie 2017 de la executorul judecătoresc Condrea Nadejda.

A reiterat că Barda Svetlana nu s-a aflat pe teritoriul Republicii Moldova în perioada 9 iunie 2014 – 18 noiembrie 2017.

În conformitate cu art. 425 CPC, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

La caz, se atestă că Curtea de Apel Cahul a expediat în adresa părților copia încheierii din 25 ianuarie 2018 la 5 februarie 2018, fapt confirmat prin scrisoarea de însoțire nr. 05-2ac-1242-24112017 (f. d. 73), care a fost recepționată de către avocatul Gorlenco Oleg, reprezentantul SRL „Astal-Com” la 15 februarie 2018 (f. d. 82).

Astfel, instanța de recurs consideră că recurenta s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul împotriva încheierii din 25 ianuarie 2018 la 23 februarie 2018, în termen.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) CPC, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 3 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului în raport cu temeiurile invocate în recurs Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins cu menținerea încheierii instanței de apel din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 427 lit. a) CPC, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

La caz se constată că prin încheierea din 25 ianuarie 2018, Curtea de Apel Cahul a dispus respingerea cererii SRL „Astal-Com”, reprezentată de avocatul Gorlenco Oleg cu privire la repunerea în termen de declarare a apelului, restituindu-i cererea de apel ca fiind depusă în afara termenului legal, întemeindu-și concluziile pe dispozițiile art. 369 alin. (1) lit. b) CPC, care statuează că instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen (f. d. 67 - 72).

Instanța de recurs reține că concluziile instanței de apel cu privire la depunerea apelului de către SRL „Astal-Com”, reprezentată de avocatul Gorlenco Oleg în afara termenului legal și refuzul repunerii în termen a apelului sunt justificate.

În conformitate cu art. 362 alin. (1) CPC, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

După cum denotă actele dosarului, dispozitivul hotărârii Judecătorei Cahul, prin care a fost admisă acțiunea SA „Fertilitatea-Chișinău” înaintată împotriva SRL „Astal-Com” cu privire la încasarea datoriei, a fost pronunțat la 16 aprilie 2015 (f. d. 36).

Din materialele dosarului se atestă că, copia dispozitivului hotărârii Judecătorei Cahul din 16 aprilie 2015 a fost expediată în adresa SRL „Astal-Com” la data de 17 aprilie 2015 (f. d. 37).

Cu toate acestea, SRL „Astal-Com”, reprezentată de avocatul Gorlenco Oleg a depus cererea de apel împotriva hotărârii primei instanțe numai la 22 noiembrie

2017, respectiv cu încălcarea termenului prevăzut de art. 362 alin. (1) CPC și concomitent a solicitat repunerea în termen (f. d. 42).

Or, în interpretarea corectă a prevederilor art. 362 alin. (1) CPC este de înțeles că termenul de declarare a apelului curge de la data pronunțării dispozitivului hotărârii.

Prin urmare, legislația nu prevede alte excepții privitor la termenul de declarare a apelului.

În această ordine de idei, instanța de recurs respinge afirmațiile recurente cu referire la faptul că nu a fost informată despre existența unei astfel de cauze pe rolul Judecătoriai Cahul așa cum, corespondența a fost expediată la adresa juridică a SRL „Astal-Com” – mun. Cahul, str. Vasile Stroescu 39 B, indicată în extrasul din Registrul de stat al persoanelor juridice nr. 1253 din 29 aprilie 2014 (f. d. 11), unde era și obligată aceasta să o recepționeze.

Mai mult ca atât, urmează a fi notat faptul că avizele de recepție a citațiilor expediate de către Judecătoria Cahul în adresa pârâtei au fost restituite instanței cu mențiunea poștală „a expirat termenul de păstrare” și „necunoscut” (f. d. 19, 24).

Prin urmare, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție remarcă că instanța de fond a întreprins toate măsurile de citare legală a SRL „Astal-Com” despre locul, data și ora examinării cauzei, aceasta fiind citată public prin intermediul Monitorului Oficial din 27 martie 2015 nr. 74-77 (5116-5119), cât și prin intermediul ziarului Cahul Expres nr. 11 din 26 martie 2015 (f. d. 28 - 29), ceea ce a și determinat prima instanță de a concluziona posibilitatea examinării pricinii în lipsa SRL „Astal-Com” (f. d. 33 -35).

Instanța de recurs conchide că invocarea faptului de către recurentă că la 29 aprilie 2014 a fost încheiat contractul de cesiune între Barda Svetlana și Hușanu Ion, prin care a fost transmisă 100 % partea socială din capitalul social a SRL „Astal-Com”, nu poate constitui un temei de repunere în termenul de depunere a apelului.

În atare circumstanțe, se conchide că SRL „Astal-Com” a cunoscut cu certitudine despre litigiul în cauză, și urma să țină cont de prevederile art. 56 alin. (3) CPC, fiind obligată să se folosească cu bună-credință de drepturile sale procedurale și să se informeze despre mersul examinării pricinii.

În acest context, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de menționat și faptul că SRL „Astal-Com” având la cunoștință despre existența prezentului litigiu și examinarea lui, trebuia să întreprindă toate măsurile necesare, după cum sugerează și jurisprudența CEDO, de a proteja drepturile sale de acces la instanță (Van Harn versus Germany, nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007), fapt, însă, ignorat de aceasta, ce a generat omiterea termenului prescris la depunerea apelului.

Pe cale de consecință, este justificată și soluția instanței de apel cu privire la respingerea cererii de repunere în termenul de declarare a apelului, or susținerea recurente SRL „Astal-Com” că termenul de contestare a hotărârii primei instanțe ar trebui să înceapă a curge din momentul recepționării dispozitivului hotărârii, nu constituie motiv întemeiat și justificativ a omiterii termenului și este lipsit de o bază legală.

Iar, potrivit jurisprudenței CEDO, cu valoare de principiu (cauza Ghirea contra Moldovei (Hotărîrea CEDO din 26 iunie 2012)), recurenta avea obligația de a urmări desfășurarea procesului în care este implicată ca parte.

Or, în conformitate cu art. 116 alin. (1) și (3) CPC, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului.

Pe când, SRL „Astal-Com” nu a făcut, prin probe întemeiate, dovada imposibilității îndeplinirii actului procedural în interiorul termenului prevăzut de lege. În această ordine de idei sunt lipsite de sens și alte critice aduse în susținerea cererii de recurs, or cele constatate indică direct la abuzul SRL „Astal-Com” în drepturile sale procedurale și eschivarea de la îndeplinirea actelor de procedură, în măsura stabilită de normele de drept procedural.

Respectiv, prin înaintarea apelului la 22 noiembrie 2017, recurenta și-a exercitat dreptul său cu încălcarea termenului legal, care de natură atrage decăderea dreptului de a exercita calea de atac a apelului și justifică în speță, admiterea excepției tardivității apelului și în consecință, atrage restituirea acestuia ca fiind depus cu omiterea termenului de prescripție.

În acest context, instanța de recurs consideră că la caz soluția instanței de apel este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul art. 6 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, având în vedere că prelungirea nejustificată a termenului pentru exercitarea apelului ar împiedica rămânerea irevocabilă, ca urmare a expirării termenului de atac, a hotărârii judecătorești emise în instanța de fond și ar leza, în acest mod principiul securității raporturilor juridice.

În hotărârea CEDO pronunțată în cauza Ponomaryov vs Ucraina (03 aprilie 2008), Curtea Europeană a notat că deși în speță nu era vorba despre desființarea unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile în urma admiterii unei căi extraordinare de atac în lumina unor circumstanțe nou descoperite, ci de redeschiderea unui proces prin repunerea în termenul de introducere a unei căi ordinare de atac, totuși, reînnoirea acestui termen pentru motive neconvingătoare, reprezintă o decizie care ar putea înfrânge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac.

De altfel, reglementări similare au fost statuate de către Înalta Curte și în cauzele Ceachir vs Moldova, Popov vs Moldova și Melnic vs Moldova, în care s-a menționat că, prin neaducerea vreunui motiv pentru prelungirea termenului de depunere de către părți a unui act procedural, instanțele judecătorești naționale au încălcat dreptul la un proces echitabil.

Față de cele ce preced și având în vedere faptul că încheierea instanței de apel este întemeiată și legală, iar criticele invocate de către recurentă sunt nejustificate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și de a menține încheierea instanței de apel.

În conformitate cu art. 427 lit. a), art. 428 CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de către Societatea cu Răspundere Limitată „Astal-Com”, reprezentată de avocatul Gorlenco Oleg.

Se menține încheierea Curții de Apel Cahul din 25 ianuarie 2018, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea pe Acțiuni „Fertilitatea-Chișinău” împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Astal-Com” cu privire la încasarea datoriei.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței, judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Nina Vascan

Tamara Chișca-Doneva